

La XX cimera de Caps d'Estat del Grup de Río, fòrum de països llatinoamericans integrat per Argentina, Belize, Bolívia, Brasil, Xile, Colòmbia, Costa Rica, Equador, El Salvador, Guatemala, Guayana, Hondures, Mèxic, Nicaragua, Panamà, Paraguai, Perú, República Dominicana, Uruguai i Veneçuela, i al que van ingressar Guyana i Haití, va ser l'escenari on es va debatre la crisi diplomàtica derivada de l'atac al campament de les FARC en territori equatorià, que va tenir un resultat de 24 morts entre els quals es trobava el líder guerriller Raúl Reyes i quatre estudiants mexicans. L'atac, que va ser qualificat pel govern equatorià de massacre, havia estat avaluat per l'Assemblea General de la OEA, la qual va produir una resolució que establia que Colòmbia va violar la sobirania i la integritat territorial d'Equador i va ordenar la conformació d'una comissió liderada pel seu Secretari General, perquè visités la zona i presentés un informe a la Reunió de Consulta de Cancellers d'aquest organisme. La resolució per sí mateixa, no superava la crisi ja que no es condemnava a Colòmbia per la violació de la sobirania d'un altre país, tal com ho exigiria el President Rafael Correa, per això la crisi va ser abordada per la cimera de Río, organisme sobre el qual no té ingerència directa el Govern d'Estats Units, qui havia recolzat incondicionalment al Govern de Colòmbia. Tan bon punt el President Uribe relatés al plenari les circumstàncies de l'operació Fénix, com va ser batejada la incursió militar, i acusés al Govern d'Equador de donar protecció a la guerrilla de les FARC, i defensés de passada la tesis del legítim dret d'un Estat d'atacar als seus enemics en el lloc que es trobin, el President Correa exposa la situació reivindicant el dret de la inviolabilitat de la sobirania del seu país i acusa al President Uribe de traslladar el conflicte intern colombià més enllà de les fronteres. Un a un els Caps d'Estat presents desaproven la violació de la sobirania equatoriana i critiquen la tesi del Govern colombià, la qual comparen amb l'argumentada pel govern d'EEUU per a envair l'Iraq, a més conviden als països involucrats en la crisi a resoldre-la exclusivament per la via diplomàtica. A la vegada el President de Veneçuela, Hugo Chávez, en to conciliador proposa el retorn a la normalitat sobre la base que Colòmbia reconegui haver violat la sobirania nacional de l'Equador, es compromet a no tornar a realitzar actes d'aquesta mateixa naturalesa i a excusar-se amb el poble i Govern d'aquest país, a transitar el camí de la pau i no el de la guerra. El President Leonel Fernández, qui presidia la cimera convida als Presidents de Colòmbia, Veneçuela, Equador i Nicaragua, país últim que es va sumar en suport a Equador trencant relacions diplomàtiques amb Colòmbia, a superar la crisi mitjançant una abraçada que reflectís la voluntat de superar-la mitjançant la via diplomàtica, invitació que va ser recolzada per la cimera en ple. Finalment, la cimera del Grup de Río va produir per consens la Declaració de Santo Domingo, establint que: "Rebutgem aquesta violació a la integritat territorial d'Equador, i per tant reafirmem el principi que el territori d'un Estat és inviolable i no pot ser objecte d'ocupació militar ni d'altres mesures de força preses per un altre Estat, directa o indirectament, qualsevol sigui el motiu, encara de manera temporal. Prenem nota, amb satisfacció, de les disculpes que el president Álvaro Uribe va oferir al Govern i al poble d'Equador, per la violació del territori i la sobirania d'aquesta nació germana, el primer de març de 2008, per part de la força pública de Colòmbia. Registrem també el compromís del president Álvaro Uribe en nom del seu país que aquests fets no es repetiran en el futur sota cap circumstància, en compliment del que disposen els articles 19 i 21 de la Carta de la OEA". Els Presidents Chávez, Correa, Ortega i Uribe, van declarar superada la crisi i es van comprometre a restablir les respectives legacions diplomàtiques, encara que el Govern d'Equador planteja que el retorn a la normalitat no serà immediat i demana al Govern d'Argentina que ho representi davant el Govern de Colòmbia. Per la seva banda el President Chávez va ordenar el replegament de les tropes que havia desplegat a la frontera. El Govern de Cuba va dir estar satisfet amb la superació de la crisi, la qual va qualificar com un cop a l'estratègia de guerra dels EEUU i va cridar als països de la regió andina a mantenir-se en alerta, ja que l'intervencionisme d'EEUU continua actiu i genera inestabilitat a la regió. Per la seva banda el Secretari General de la OEA, José Miguel Insulza, al capdavant de la comissió especial de la OEA designada per a aixecar l'informe sobre el què ha passat, va realitzar una inspecció "in situ" i es va reunir per separat amb els Governos de Colòmbia i Equador, qui li van subministrar les seves respectives informacions i versions. El President Correa demana a la OEA gestionar la conformació d'una "força multinacional" per a protegir la frontera amb Colòmbia, ja que Equador té unes FFAA deu

¹ www.escolapau.org

vegades menor que la de Colòmbia, no reben ajuda de ningú, mentre que Colòmbia ha rebut en els últims sis anys 3.500 milions de dòlars i tecnologia de punta, i encara així no ha pogut derrotar a les FARC. El Senyor Insulza va declarar que aquesta iniciativa és molt complexa d'implementar i que dilluns vinent presentarà el seu informe definitiu a la Reunió de Consulta de Cancellers. El President Uribe va dir que no descartava l'opció de sol·licitar una força multinacional per a la frontera. D'altra banda hi van haver nombroses mobilitzacions de camperols, indígenes i sindicats equatorians a les principals ciutats de l'Equador, protegint al president Correa i expressant la seva disposició a allistar-se a les FFAA del seu país per a defensar la sobirania i territori de l'Equador. Igualment a la ciutat de Mèxic es van dur a terme protestes i manifestacions d'estudiants de la Universitat Autònoma de Mèxic, en repudi a la mort de quatre dels seus estudiants, que estaven en el campament atacat a Equador. Les directives de la Universitat es van pronunciar desmentint que els estudiants morts i ferits fossin guerrillers i van defensar la llibertat de pensament, de crítica i d'opció política i el caràcter acadèmic de les seves activitats que els van dur a estar presents en el campament guerriller. D'altra part, el Govern d'EEUU promou la inclusió de Veneçuela en una llista de països que patrocinen el terrorisme, entre les quals ja han estat inclosos Iran, Corea del Nord, Cuba, Sudan i Síria, intenció que el Govern de Veneçuela rebutja i que assegura està sent estimulada pel govern de Colòmbia. Analistes polítics consideren que de dur-se a terme la inclusió de Veneçuela en aquesta llista, el President Chávez podria ordenar la suspensió de subministrament de petroli als EEUU, el que podria activar una escalada en els preus del cru. *El Tiempo, El Espectador, El Nuevo Siglo, TELESUR – TV, CMI – TV, Caracol – Radio, Semana, Cambio, El Diario del Sur – Pasto, El Nacional – Rep. Dominicana, Hoy – Rep. Dominicana, El Caribe CDN – Rep. Dominicana, Granma – Cuba, La Prensa – Nicaragua, El Nuevo Diario – Nicaragua, El Nacional – Venezuela, El Universal – Venezuela, APORREA, ABN, La Hora – Ecuador, El Comercio – Ecuador, Hoy – Ecuador, El Expreso – Ecuador, El Clarín – Argentina, El País – España, El Nuevo Herald, REBELIÓN, ABP, 07 – 13/03/08*

La guerrilla de les FARC va rebre un altre cop en la seva estructura de comandament amb l'assassinat d'Iván Ríos, per part d'un membre d'aquesta guerrilla que seduit per una quantiosa recompensa es va presentar davant l'Exèrcit duent com a prova una mà que li havia mutilat. Ríos era membre del Secretariat, màxim organisme de direcció. D'altra banda el President Uribe, a través de l'ex militant del M19, Rosenberg Pabón, qui treballa en el seu Govern, va enviar un missatge a les FARC en el sentit que aquest és el millor moment per a asseure's a la mesa de negociacions per a fer la pau. Per la seva banda el Comando Central de l'ELN ha expressat la seva solidaritat amb les FARC, per la mort de dos dels seus dirigents i els guerrillers morts a Equador, i expressa que l'obsessió del Govern per la sortida militar al conflicte, no només porta a la confrontació a l'interior del territori, sinó també a creuar la frontera dels països veïns, internacionalitzant el conflicte. Diu que en aquestes condicions la solució política haurà de passar per una participació activa de la comunitat internacional. *El Tiempo, El Colombiano, El mundo – Medellín, Insurrección – ELN, Caracol – Radio, 07 – 13/03/08*

La jornada convocada pel moviment de Víctimes de Crims d'Estat, es va dur a terme en més de 100 ciutats del món i en la majoria de les ciutats principals dels departaments a Colòmbia. Els organitzadors destaquen les marxes de protesta i en solidaritat amb les víctimes, com un acte de la societat colombiana i dels pobles del món, en rebuig a la violència i als crims comesos per l'Estat i altres actors, al mateix temps que es constitueixen en una pressió perquè el conflicte polític social i armat es resolgui per mitjà del diàleg i la negociació, així com també la decisió del poble de Colòmbia a no admetre que els responsables dels crims siguin afavorits amb la impunitat. Les marxes exigeixen a l'Estat que les víctimes siguin reparades, que se sàpiga la veritat sobre els crims comesos i sanció exemplar pels victimaris, com a garantia de no repetició. *El Tiempo, El Colombiano, El País – Cali, El diario del Sur – Pasto, La Opinión – Cúcuta, El Herald – Barranquilla, Vanguardia Liberal, Caracol – Radio, CMI – TV, TELESUR – TV, APORREA, REBELIÓN, Argenpress, BBC, El País – España, 07 – 13/03/08*